

TEHNIKA- ÜLIKOOL

Nr 7 (1549)

13. märts 2000

Ilmub 30. aprillist 1949

Ülikooli suhted sees ja väljas

*"Tehnikaülikoolis on seni puudunud sihipärane suhtekorralduslik töö, mille vajadust on tunnetatud juba mitu aastat. Mõistes selle tööloigu puudujääke, soovis ülikooli lahkuv rektor **Olav Aarna** anda uuele rektorile ja tema meeskonnale ülevaate senisest olukorrast ja soovitused suhtekorralduse süsteemsemaks arendamiseks järgnevateks aastateks."*

Sellise sissejuhatuse teeb lk 4-6 ilmuva kirjutise autor **Urmas Murre**, kes suhtekorraldusfirma OÜ Crypton HM projektjuhina ütleb tänases lehes kokkuvõtavad sõnad suhtekorraldusauditi esimese etapi lõpetuseks.

7. märtsil toimus auditi avalik esitus, kus 40 huvilise ees esinesid firma juht **Merike Saar-Matskin** ja Urmas Murre. Nad tutvustasid ülikoolis läbiviidud küsitlust ja kirjeldasid mitmeid probleeme, mida me ülikoolis kõik, nii üliõpilased kui õppejõud, võibolla märganudki oleme, kuid neid probleeme sõnastada ja lahendada pole ehk omapäi osanud.

Elavas vastastikusel keskustelusel (põhiliselt ülikooli võtmeisikutest koosnenud publik esitas rohkesti küsimusi!) möödunud koosolemise järelkajana ilmubki tänases lehes kirjutis "Tehnikaülikool tahab suhted selgemaks muuta".

Auditi täielik kirjalik tekst on nõukogu ja valitsuse liikmete kasutuses.

Urmi Reinde

Teated

1.-13.märtsil

Peahoone fuajees eksponeeritud raamatukogu koostatud näitus "Kõrgem algebra".

6. märtsil

Toimus Socrates/Erasmus seminar õppejõududele. Räägiti Erasmus-programmi erinevatest valdkondadest, kuhu peale üliõpilaste ja õppejõudude vahetuse kuuluvad veel intensiivprogrammid (IP), õppekavade ühtne arendamine (CDA, CDI) ja temaatilised koostöövõrgud (TN). Esines Eesti Socrates büroo juhataja **Katrin Kiisler**.
Lisainfo tel 620 3542.

7. märtsil

Tallinna Tehnikaülikooli päev Valgamaal. Valga Maavalitsuse hariduse- ja kultuuriosakonna juhataja **Valeri Talu** eestvõtmisel tutvustasid Valgamaal meie ülikooli vastuvõtutalitus, tudengid ja õppejõud. Koos maavanema asetäitja **Georg Trašanoviga** vaadati Valgamaal tutvustavat videot.
Info tel 620 3504.

7. märtsil

Nõukogu lahtine seminar, kus arutati TTÜs läbi viidud suhtekorralduse auditi aruannet. Tekst on elektroonselt edastatud nõukogu ja valitsuse liikmetele. Lk 4-6 auditi läbi viinud firma OÜ Crypton HM spetsialisti ülevaade ülikoolis tehtud tööst.

Järgmises lehes 20. märtsil!

Ilmub ülevaade 14. märtsi nõukogu pidulikust istungist peahoone aulas, kus professor Andres Keevallik rektori ametisse astub.

Samuti avaldame ülikooli uue juhtkonna koosseisu.

Teated

7. märtsil

TTÜ valitsuse istung. Päevakorras oli 2000. aasta koondeelarvesse riigieelarveväliste tulude kavandamine vastavalt dekaanide ja asutuste direktorite ettepanekutele. Kokkuvõtte tegi ökonomikaosakonna juhataja **Anto Lempu**. Teaduskondade ettepanekute (kui neid on) alusel korrigeeritakse professuuride nimistut ja soovitakse vakantsete professuuride nimistu nõukogule kinnitamiseks 31. augustist. Vakantsete kohtade täitmiseks kuulutatakse konkurss. Info tel 620 2010.

7. märtsil

TTÜd külastasid Rootsi saatkonna ja Rootsi Instituudi eksperdid **Mats Sylwan** ja **Kristel Eduards**. Kohtumise eesmärgiks oli kajastada eri tahke koostöös Baltimaadega. Info tel 620 3502.

8. märtsil

TTÜ Innovatsioonikeskuse spetsialistid tutvustasid üliõpilastele, kuidas luuakse firmasid *spin-off* programmi raames ning milline võiks olla üliõpilase osa selles. Presentatsioon oli Innovatsioonikeskuse, üliõpilasesinduse ning AIESECi ühisüritus. Info tel 620 3628.

9. märtsil

Narvas toimus õppimisvõimalusi propageeriv mess "Orientiir 2000". TTÜd tutvustasid seal vastuvõtutalitus, üliõpilased ja õppejõud. Info tel 620 3504.

9.-10. märtsil

Professor **Mati Valdma** pidas loengukursuse "Energiasüsteemide optimeerimine" Helsingi Kõrgemas Tehnikakoolis.

10. märtsil

Avati TTÜ esinduspunkt Pärnus. Esinduspunkt hakkab jagama teavet õppimisvõimaluste kohta ülikoolis, teostama täiendkoolitust ja koordineerima Pärnumaal meie vilistlaste tegevust. Info tel 620 3602.

Tudeng, sinu ruum on III-208 !!!

Alates 13. märtsist on kõigil tehnikaülikooli üliõpilastel nii loengute ajal kui vahel võimalik kasutada alati lahti olevat auditooriumi III-208. Õppimiseks mõeldud tudengiruumi organiseeris ülikool üliõpilasesinduse initsiatiivil.

Küllap oleme harjunud nägema, et paljud üliõpilased ei tegele peamaja sööklas mitte kombekohase söömise, vaid õppimisega ja omavahelise grupitööga. Samasuguse usinusega otsitakse iseseisva ja mitmekesi koos õppimise võimalusi ka IV ja VI korpuse kohvikutes. Sest koridoris pole kuskil istuda ja raamatukogus ei saa vaikusenõude tõttu meeskonnatööd teha.

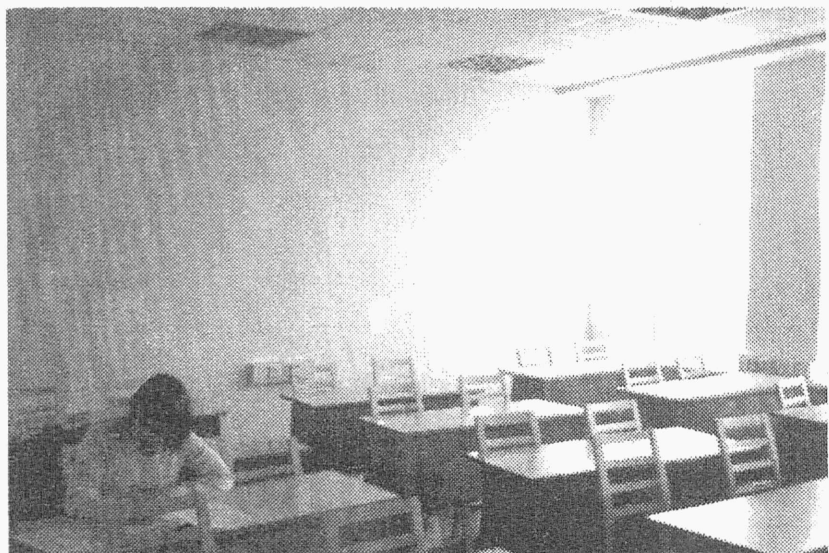
Üliõpilasesinduse ettepanekul võttis ülikool tudengi õppimisvõimaluste parandamise enda pühaks kohuseks ning tulemus on käes – korraliku valgustuse, mööbli ning vaiksett lahti-kinni käiva uksega auditoorium on valmis. Tudeng, see on sulle!

Arvutid ja kokakoola tulevad ka

Kaugemas tulevikus võib oodata sinna ruumi ka arvuteid. Senikaua saavad personaalsete laptop-arvutite omanikud kasutada seal voolu ja/või internetivõrku. Soovijatel võtta ühendus ülikooli peaenergeetikuga (**Aarne Plunt** tehnika- ja kinnisvaraosakonnast, tel 620 3400).

Lähitulevikus peaks tudengiruumi kohale jõudma ka Coca-Cola automaat.

Aivar Hannolainen
üliõpilasesinduse info- ja PR-juht

Tudeng, siin on sulle ruumi grupitöö tegemiseks!

Tudengiinfo levib Tallinna ja Saaremaa vahel

Üliõpilasesindus Kuressaare kolledzhil külas

3.-4. märtsil kohtusid esmakordselt TTÜ üliõpilasesindus ja TTÜ Kuressaare kolledzhi üliõpilased. Üliõpilasesinduse sooviks oli kolledzhiga tutvuda ning luua esmane kontakt selle üliõpilastega. Kahe Saaremaal veedetud päevaga eesmärk ka täitus.

Üliõpilasesindus siin ja seal

Plaan Tallinna tolm jalgelt pühkida ei sündinud üleöö. Tegudeni jõuti alles peale kahekuulist elektronkirjade lennutamist mandri ja saare vahel. Üliõpilasesinduse aktivistid koosseisus **Marit Valge, Tõnu Tamm, Lea Danilson, Helena Reinhold, Siim Lannes** ja **Aivar Hannolainen** jõudsid sihtpunkti, Kuressaare kolledzhisse kevadkuu esimesel reedel, kaasas 18 lehekülge Ülikooliseadust ning üks kilo Üliõpilaseslehte.

Nimme olid ennast koolist vabaks võtnud ning ootasid meid kohvi ja küpsistega kolledzhi üliõpilased **Riho Tereping, Katrin Russing, Kaideli Kartau, Terje Uustal** ja **Heiki Eelma**.

Kokku on kolledzhis 28 üliõpilast, neist seitse on pärit Saaremaalt.

Kohtumine direktoriga

Haarasime härjal sarvist sissejuhatusega. TTÜ Kuressaare Kolledzhi direktor **Maret Pank** tutvustas, miks sai 1991. aastal alguse Saarte Instituut ning kuidas jõuti kolledzhi loomiseni. Saime teada, et plaanide kohaselt tekib juurde uusi erialasid, kolledzh saab omaette õppehoone (praegu tegutsetakse Kuressaare Ametikooli ruumes) ning üliõpilaste arv kasvab 400ni.

Üliõpilased omavahel

Edasist diskussiooni jätkasid üliõpilased omavahel. Seati paika, kuidas korraldada tudengiinfo levikut Tallinnast Kuressaarde ja vastupidi. Vastamata jäi aga küsimusele, kuidas leida kolledzhi üliõpilastele sobilikke praktikakohti suveks. Kellel tekib siinkohal hea mõte (üliõpilasesindus, vilistlased?), kirjutagu kolledzhi aadressil tykk@oesel.edu.ee

Järgnevalt võttis ohjad enda kätte Lea Danilson ning tutvustas TTÜ üliõpilasesinduse struktuuri ja tegevust.

Põgusalt heideti pilk ka ülikooliseaduse üliõpilasi puudutavale osale.

Üliõpilaste reedesesse õöpäeva mahtus veel ühisvisiit Kuressaare linnusesse ning õhtune tantsuklubi küllastamine. Laupäeva hommik sobis eelmise päeva arutelu "lahtiste otsade" kokkutõmbamiseks ning peatse järgmise kohtumise soovimiseks.

Pidasime silmas tulevikku

Igapäevast tegevust silmas pidades oleksime võinud saarlastega ka kohtumata jätta. Kuid pikaajalises plaanis oli just nüüd õige aeg hakata mõtlema, kuidas siduda tulevikus 400-liikmeliseks paisuvat kolledzhit üliõpilasesindusega. Seetõttu hindame, et tegu oli strateegiliselt õige ja õnnestunud ettevõtmisega.

Tekst ja fotod

Aivar Hannolainen
üliõpilasesinduse info- ja PR-juht

aivar.hannolainen@mail.ee

Kohtuvad Kuressaares: vasakul üliõpilasesindus, paremal kolledzhi üliõpilased.

Tehnikaülikool tahab

Ääremärkused suhtekorraldusauditi teemadel

Urmas Murre
OÜ Crypton HM
projektijuht

Tallinna Tehnikaülikool tellis jaanuaris suhtekorraldusfirmalt Crypton HM suhtekorraldusauditi teostamise. Audit valmis lõplikus versioonis 20. veebruaril.

Tehnikaülikoolis on seni puudunud sihipärane suhtekorralduslik töö, mille vajadust on tunnetatud juba mitu aastat. Mõistes selle tööloigu puudujääke sooviski ülikooli lahkuv rektor professor Olav Aarna anda uuele rektorile ja tema meeskonnale ülevaate senisest olukorrast ja soovitud suhtekorralduse süsteemsemaks arendamiseks järgnevateks aastateks.

Auditi lähtekohad

Suhtekorralduse ehk avalikkussuhete (ingl k *public relations-PR*) põhiliseks eesmärgiks on usalduse ja koostöö loomine organisatsiooni liikmete vahel ning organisatsiooni kui terviku ja tema väliste sihtrühmade vahel. Eduka suhtekorralduse põhiliseks eelduseks on hästi toimivad kommunikatsioonikanalid ning kõigile suhtlemise protsessis osalejatele arusaadavad suhtlemismudelid ja reeglid.

Seega soovisime selgitada, kas ülikoolil on omad sõnumid erinevatele sihtrühmadele ja kas ülikoolil kui keerulisel organisatsioonil on üldse olemas võime oma sõnumeid selgelt ja operatiivselt formuleerida. Sellisest teoreetilisest lähtekohast alustasime ka auditi teostamist.

Auditi lähteülesanne ja taotletava tulemuse soovi jättis ülikooli täpsemalt sõnastamata, millega eeldati, et sõltumatu kõrvaltvaataja leiab ise põhilised probleemid. Positiivsete suhtekor-

ralduslike saavutuste esiletoomine ei olnud auditi eesmärk omaette.

Auditi kriitiline alatoon

ei ole suunatud kellegi halvustamisele ega ka saavutuste vähendamisele. Audit on omamoodi diagnoos probleemide põhjustele, et neid teadvustades oleks ülikooli juhtkonnal võimalik kujundada veelgi efektiivsemat tegevusmudelit.

Uuringu aeg

oli nii mõnegi formaalse arvamusiidri seisukohalt halb, kuna parasjagu toimusid rektorikandidaatide valimiskampaaniad. Organisatsiooni emotsionaalne kõrgseis aitas siiski palju kergemalt leida avatud arvamusi neilt, kes seda anda soovisid.

Uuringu teostamiseks esitasime juhtkonnale vaid taotluse määratleda põhilisemad organisatsioonilülid, kuhu kontsentreerida uuringu põhirõhk. See oli esimene kontroll ülikooli juhtkonna suhtes, kas ja kuidas nad uuringu tulemust mõjutada soovivad ja kas nad üldse teadvustavad probleemide sõlmkohti. Need organisatsioonilülid meile ka esitati, mille võtsime teadmiseks.

Ülikooli juhtkond ei sekkunud uuringu teostamise käigus mitte mingil moel auditi teostajate tegevusse. Rektoraadi liikmed olid intervjueeritavate viimases järjekorras, kui audit oli põhilises osas juba valminud.

Tegime kontrollpisteid

ka teiste arvamusrühmade esindajatele, et jälgida organisatsiooni reageerimisvõimet. Tulemus oli tagantjärele tark olles küllalt iseloomulik tervele tehnikaülikoolile.

Uuringu teostamise esimeses etapis mõistsime, et ainult kommunikatsioonimudelite uurimisest ei piisa, sest kontrollküsimumstiku laalisatmise järel ilmesid ootamatud tõrked.

Selgus, et paljud kommunikatsioonihäired peituvad hoopis organisatsiooni toimemehhanismide puuduikuses, mistõttu kontsentreerisime oma tähelepanu üldisemate organisatsioonikäitumise põhiküsimuste uurimisele.

Püüdsime leida enam informaalset arvamusiidreid. Viimane taotlus ei teostunud küll täielikult, sest uuringu ajalised raamid

ei võimaldanud kogu organisatsiooni põhjalikumalt "läbi kammida".

Uuringu sihtrühmad ja nende probleemid

Kasutasime kirjalike küsimuste esitamise ja suuliste intervjuude meetodeid. Sihtrühmaks valisime võtmeisikud peamistel suhtlemistasanditel nii tippjuhtkonna kui ka allstruktuuride pädevusalade liidrite seast. Nende hulgas olid rektoraadi, keskastme halduspersonali, õppetöö korraldajate, infotöõga seotud isikute ja üliõpilaste esindajad.

Analüüsisime ka ülikooli avalike infokandjate oiukorda, ajakirjandusmaterjale ja mõne ülikoolist väljaspool seisva arvamusiidri seisukohti.

Küsitlusega oli hõlmatud kokku 75 inimest, neist 35 üliõpilaste esindajat, 10 haldusaparaadi töötajat, 10 erineval tasandil õppetööga seotud isikut, 5 rektoraadi liiget ning 5 väljaspool ülikooli tegutsevat isikut. Neist 51 inimest said kirjalikud kontrollküsimused, millele kirjalikud vastused laekusid 18 inimeselt.

Uuringuga hõlmatud inimestest küsitlesime suuliselt 29 inimest.

Uuringu läbiviimist raskendasid ühelt poolt hetkeolukorra erakordsus (uue rektori valimine ja sellest tingitud emotsionaalne kõrgseis õppetöö korraldajate ja haldustegevuses osalejate seas) ning teiselt poolt ootamatult suur passiivsus üliõpilasiidrite poolt. Esitasime sissejuhatuseks e-posti teel alljärgneva palve:

"Lugupeetud TTÜ Üliõpilasesinduse liige!

TTÜ juhtkond on tellinud meie firmalt suhtekorralduse auditi, s t uuringu suhtekorralduslikust olukorrast Tallinna Tehnikaülikoolis. Uuringu tulemusena soovib ülikooli juhtkond saada konkreetseid soovitusi suhtekorraldusliku olukorra parandamiseks. Seoses sellega sooviksime saada vastuseid alljärgnevatele küsimustele, teha neist üldistuse ja hiljem need läbi arutada Üliõpilasesinduse liidritega. Teie arvamus on oluline ka TTÜ juhtkonnale tehtavate ettepanekute koostamisel."

Järgnes 15 küsimust arvamuste ja ettepanekute saamiseks.

suhted selgemaks muuta

Teatud kontaktihäire

tekkis meil mõne üliõpilasiidriga. Jättsime selle temaatika auditis põhjalikumalt kajastamata, sest meil jäi lõpuni arusaamatuks, kas üliõpilaste vastandumine ülikooli rektoraadi ja teiste juhtide suhtes taandub vaid üksikute isiksuste vahelisele vastuolule või on see laiem nähtus. Saime piisavalt arvamusi ülikooli töötajate ja erinevate üliõpilaste seast.

Tuvastasime, et liidrid lähtuvad trotslikest meeleoludest ülikooli juhtkonna suhtes, kuna neil ei ole õnnestunud oma tahet läbi suruda. Rektor on aga suurte raskustega ja mitmekordsete meeldetuletuste tulemusel saavutanud üliõpilasiidritelt kõige elementaarsemad organisatoorseid tegevusi üliõpilasesinduse ametliku tegevuse tagamiseks.

Täiendavate küsitluste tulemusel selgus, et üliõpilaskonnas on märgata lõhenemise tendentse. Kirjalikele küsimustele vastas vaid mõni üksik üliõpilasiidrite esindaja. Uuringu käigus õnnestus vestelda ka ametlikust liidristaatusest välja jäänud üliõpilastega, kellelt pärinevad mitmed olulised probleemiasetused.

Pisteliste küsimuste alusel üliõpilaste seas selgus ka, et küllalt suur osa tudengeid ei tea, kes on nende liidrid ja millega nad tegelevad. Probleem vajab seega pikemat uurimist ja ajaproovi läbimist uue rektori meeskonnatöös. Ühe soovitus võime siiski kohe anda. Avaliku ja destruktivse vastandamise tee on lühinägelik poliitika, sellest väsiavad kiiresti mõlemad osapooled, tekib suhtlemiskramp ja lahendused jäävad ikkagi saavutamata.

Hiljem on üliõpilasesinduse mõni liider meile ette heitnud, et meie poolt alustuseks pakutud e-posti kaudu suhtlemise vorm ei olnud neile vastu võetav. Sellisel juhul on meile mõistetamatu, miks nad üldse oma e-posti aadresse avalikkusele välja pakuvad. Kui tudengiliidrid leidsid, et e-posti vorm ei sobi neile suhtlemiseks, oleks igati loomulik, et nad oleks sellest lühidalt meid ka teavitanud. Me oleksime nendega muul viisil ühendust otsinud. Kuna aga osa liidreid eelistas vaikida, järeldasime, et nad ei pidanud vajalikuks auditi teostamisel osaleda. Siit tegimegi järelduse, et üliõpilasesinduse juhid, eriti aga nende kuus PR-spetsialisti on oma

avalikes suhetes küllalt valivad. On vajalik üliõpilaste PR-juhtide täiendav koolitus, et nad aduksid nende endi poolt valitud raske ülesande olemust ja kuidas selle rolliga edukalt toime tulla.

Meilt on küsitud,

miks me ei suhelnud personaalselt teiste üliõpilasiorganisatsioonide ja klubiliste rühmade esindajatega. Põhjuseks on see, et paigutasime üliõpilased teiste küsitletutega samadesse tingimustesse.

Ametlike organisatsioonide/seltside puhul piirdusime nende tegevuse jälgimisega sellisest seisukohast, nagu see on avalike infokandjate näol kättesaadav täiesti kõrvalisele isikule. Leidssime küllaldaselt infot, kuidas nad korraldavad tudengite seltsielu ja rahuldavad liidrite heas mõttes isiklike ambitsioone. Ülikooli kui terviku suhtes ei olnud märgata nende kaaluvat rolli.

Ilmselt püstitub järgnevatel aastatel ülikooli suhtekorralduslikus töös ülesanne kaasata ka rahvusvahelisi tudengiorganisatsioone aktiivsemalt ülikooli sisemisse toimemudelisse.

Probleem on täiesti mõistetav, sest isegi üliõpilasesindusel endal on jäänud mitmed põhimõttelised küsimused veel lahendamata ning toimiva esindussüsteemi väljaarendamine on alles pooleli.

Järeldused

◆ Tallinna Tehnikaülikooli sisemiste ja väliste suhete uurimise andis tulemuse, mille põhjal on alust väita, et ülikooli suhtekorralduslikus töös on tõsiseid puudusi. Põhiline puudus on avatud kommunikatsioonimudeli puudumine.

Kasutasime auditis sihtheadlikult turunduskommunikatsiooni terminoloogiat, kuna tänapäeva turusuhete ühiskonnas on ülikoolil kui kõrgtasemega spetsialistide tootjal ja eesrindliku ühiskonnateabe (tootmistehnoloogia, juhtimiskorraldus, rahvusvaheline tööjaotus jne) pakkujal täita väga oluline roll. Vaatssime ülikooli müügitegevust sissepoole ja väljapoole ning analüüsisime seda tegevust häirivaid tegureid.

◆ Ülikooli kui kaubamärgi müük on puudulik väliste sihtrühmadele (abituriendid, riigiasutused, erainvestorid), mille algpõhjusena võib küllalt suure tõenäosusega hinnata ülikooli kui suure ja mittetraditsioonilise organisatsiooni

(10 000 inimest) sisemisi suhtekorralduslikke puudujääke.

Müük sissepoole selle traditsioonilises tähenduses ehk harmoonia loomine organisatsiooni toimemudelites on sisuliselt korraldamata. Sisehäired ei lase areneda loovusel ja võtavad ära motivatsiooni müügitegevuseks väljapoole.

◆ Nimetatud põhjusel pidasime vajalikuks kirjeldada ja analüüsida käesoleva auditi esimeses osas organisatsiooni sisemisi suhteid ning seejärel kirjeldada sisemistest mõjudest tulenevaid väliseid suhtekorralduslikke aspekte.

◆ Auditis soovisime eelkõige kajastada kommunikatsiooni olukorda. Uurisime ülikoolisisesid vertikaalseid ja horisontaalseid kommunikatsioonikanaleid ning töötajate ja üliõpilaste rahuolu nende kanalite toimimisega. Jõudssime järeldusele, et vertikaalne kommunikatsioon ehk infovoogude liikumine otsustajatelt täitjateni on tugevalt häiritud. Ka täitjate altpoolt tulenevale initsiatiivile ei suuda ülikool adekvaatselt reageerida.

◆ Horisontaalses suunas vaatlesime suhtlemist ja infovooge erinevate struktuuriüksuste vahel. Märkisime ka selles suunas mitmeid puudujääke. Üldkasutatavad infokandjad nagu stendid, viidasüsteem, ajaleht, interneti kodulehekülg, infoleht, aastaraamat, mitmesugused reklaamtrükkid jne on puudulikult välja arendatud, nad on suhteliselt infovaesed ega kanna ülikooli kui terviku kõige olulisemaid sõnumeid organisatsiooni liikmetele ja ühiskonnale.

◆ Tõdesime, et puudulik ja pahatihti ka olematu on töötajate ja üliõpilaste õpetamine avatud suhtlemiseks. Põhjustena märkisime töökorralduslikke puudujääke ehk käsuliinide ebaselgust ja kohatist puudumist, inimeste motivatsiooni puudumist selle töö parendamiseks ning tehniliste vahendite ja infosüsteemide ebapiisavat väljaarendamist. Alusprobleemina märkisime sihipärase ja koordineeritud infotöö puudumise, töötajate vastuseisu teabe vabale levikule ning informaalset infolevi ehk kuulujuttude ülemääraselt

Tehnikaülikool tahab suhted selgemaks muuta

suurt osakaalu otsustusprotsesside mõjutamisel. Nimetatud põhjustel on tõsiselt takistatud teabetalituse tegevus.

◆ Sisemise infotöö ja vastavate vastutusalade ebamäärane seisund mõjutab oluliselt ka kommunikatsiooni siht-rühmadega väljapool ülikooli. Täiesti olematu on kriisikommunikatsiooni süsteem kui üks olulisemaid suhte erivorme.

Auditi teostamise käigus selgus, et tehnikaülikool on varasematel aastatel rakendanud mitmeid eesrindlikke infotöö vorme, mis tänaseks päevaks on unarusse jäänud. Nende uues kuues ellu äratamine annaks ilma suuremate kulutusteta küllalt kiiresti häid tulemusi ning lahendaks nii mõnegi hetkel teravana näiva probleemi.

Hinnang organisatsioonile

Üldhinnangu seisukohalt

toimib tehnikaülikool kui organisatsioon kindlakujulise juhtimismudeli alusel. Ülikooli juhtkond on rajanud kõik põhilised organisatsioonilülid, mis peaksid tagama ülikooli sisemiste ja väliste suhete arengu. Ülikoolis on suhteliselt autonoomsed organisatsioonilülid asutuste ja teaduskondade näol, kellele on antud küllalt suured vabadused ja õigused.

Selle juures on eeldatud, et nad oma erihuvide ja eesmärkide teostamise kõrval jälgivad ka ülikooli kui terviku huvisid. Põhiprobleem seisneb aga selles, et organisatsiooni lülid ei toimi efektiivselt, nad on killustatud ning nende tegevus on omavahel kooskõlastamata.

Ülikooli võrkjuhtimise mudel

on teoreetiliselt põhjendatud, kuid praktikas kannab süstemaatiliselt häireid. Häirete kõrvaldamine on kohati ülliraske seoses akadeemiliste erihuvide ja ülikooli tervikuhuvide konfliktiga.

Kuna TTÜs valitsevad ebamäärased käsuliinid, siis on võrdsetel positsioonidel olevatele liikmetele antud erinevad võimalused oma vajadusi rahuldada. Töötajate isiksuseomadused (ka negatiivsed) hakkavad mängima suuremat rolli kui nende ametialased oskused. Enamik intervjueritustest viitas nn liigsete (ebakompetentsete) töötajate (halduspersonal + õppejõud) olemasolule, kes on suutnud tänu

teatud isiksuseomadustele saavutada või säilitada oma positsiooni ilma vastavaid ametialaseid oskusi omamata.

Harmoniline tööprotsess

Ülikoolis on häiritud tööga mitte seotud motiivide ülekaalu tõttu. Selliste töötajate põhiline kaitsemehhanism on infosulg või infomüra. Probleem ei ole siiski üleüldine, vaid esineb teatud institutides, teaduskondades, haldusüksustes. Paraku on mitmed sellised organisatsioonilülid ülikoolis võtmeasukohtadel.

Vajalik oleks põhjalikumalt analüüsida personalivaliku printsiipe. Ülikooli juhtkond on selles suunas teinud häid algatusi, nõudnud õppekavade vastavasisulist täiendamist, kuid tegelikkuses täidetakse neid otsuseid vaid osaliselt.

Ülesannete ja eesmärkide seadmisel ei järgita kõige olulisemat põhimõtet – ei selgitata, mis kasu on nende täitmisest organisatsioonile tervikuna või allüksusele eraldi.

Vaatlesime kommunikatsiooni ja motivatsiooni seisukohalt ka mõningaid õppe- ja teadustööga seonduvaid sõlmküsimusi. Teadustöö tulemusi on avalikkusele väga vähe tutvustatud. Tänu sellele on hakatud nõudma ülikooli eelarve koostamise läbipaistvust. Selles osas on eriti selgelt näha huvigruppide vastasseisu.

Praegusele õppetöö korraldusele on probleemiks kujunenud aineõppesüsteem ja eritüübiliste õppekavade rikkus. Siin toimivad kolm erinevat ja üksteist suhteliselt vähe toetavat struktuuri.

Erihuvide tekivad

rahaliste vahendite jagamisel, kus esmaseks eesmärgiks ei ole seatud õppetöö kvaliteet, vaid õpetajate tööga kindlustamine. Nimetatud olukord on tekitanud üliõpilastele mitu olulist probleemi. Üliõpilased on killustatud, suhtlemine nendega on puudulik, ebarahuldav on tagasiside õppetöö kvaliteedi kontrollimisel.

Järgnevalt pakun diskussiooni korras oma isiklikke mõtteid õppetöö olukorra kohta, mida auditis meie firma ametliku arvamusega kajastada ei saanud. Need seisukohad vajavad põhjalikumalt läbitöötamist ja tegelikkuses kontrollimist. Kahju, et üliõpilasesindus ei olnud valmis meiega neid teemasid arutama ning hetkel baseerun vaid

mõnele üksikule viitele nn üliõpilastelt koridori pealt.

Isiklikud mõtted

Ülikoolis on õppejõudude ja üliõpilaste motivatsioonisüsteem õppetöö protsessis osalemisel tasakaalustamata. Laia ainevaliku pakkumine asja mittetundvale tudengihakatisel eeldab temalt head informeeritust ja valmis motivatsiooni. Sellist ettevalmistust paraku tänane keskharidus ei paku ning esimesel õppeaastal kulub tudengil suur osa ajast süsteemile pihta saamisele.

Hiljem näeb üliõpilane vähest õppejõu huvi tema vastu ning eelistab loengutest puududa, valmis õppematerjale nõuda ning õppetöö asemel tööli käia. Õppejõud omalt poolt leiavad, et nad on paremaks õpetuseks motiveerimata ning võimekamad eelistavad komertskoolides lisa teenida. On olemas ka rida õppejõude, kes ei olegi paremaks võimelised, kuid oskavad ennast ülikoolis vajalikena näidata. Auditist jäi välja mitme autoriteetse professori seisukoht, kui palju tegelikult selliseid arenguvõimelisi õppejõude on. Viidatud protsent oli igatahes aukartust äratav. Siit algavadki üliõpilase ja ülikooli konfliktid. Üks taolise varjatud konfliktisituatsiooni ilming oli ka üliõpilaste arvamusküsitlus parima ja halvima õppejõu määramiseks. Laskumata küsitluse korraldamise ebakohtade analüüsi võib tõdeda, et konflikt on ilmselge. Küsitluse tulemus oleks võinud olla hoopis huvitavam ja informatiivsem, kui üliõpilastele oleks pakutud ülikoolipoolseid uuringutulemusi ja neid õpetatud küsitlusmetoodika põhitõdesid järgima.

Soovitused

Auditi lõppjärelendus ei ole sugugi negatiivne. Me tõdesime, et tehnikaülikoolil on olemas väga tugev potentsiaal ühiskonnale oma positiivsete sõnumite edastamiseks. Rangemalt tuleb vaid rakendada kontrollimehhanisme, korradada käsuliinid ning süsteemselt arendada suhtekorralduslikke abinõusid. Usalduse kasvuga paraneb ka ülikooli sisekliima.

Aeg on selleks sobilik nii uue rektori tulekuga kui ka väliskeskonnast juba jõudvate signaalidega tehnikaülikoolile pandavatest suurtest ootustest.

Õppejõudude avalik hindamine on mõttetu

Vt ka 28. veebruari ajaleht, Üliõpilasküsitlus.

Meediakanalite sõnum üliõpilasesinduse poolt korraldatud küsitlusest parima ja halvima õppejõu ning aktiivseima tudengi selgitamiseks tekitas minus nõutust ja hämmeldust.

Küsitlusega on võimalik selgitada õppejõudude populaarsust, kuid see ei saa olla aluseks parima ja halvima kindlakstegemisel. Samaväärne oleks selgitada küsitluse teel pindala ja ruumala.

Parima õppejõu valimist võib võtta positiivse meelelahutusena, mis on õppejõu — üliõpilase suhetes edasiviivaks ja ühendavaks. Halvimaks õppejõuks tituleerimine on aga teadlik solvamine. Taolise rünnaku ees on õppejõud kaitsetu, anonüümne kupongitaitja ei vastuta aga millegi eest. Ehk teisisõnu — kui õppejõud mulle ei meeldi ja tema nõudmised on minu jaoks kõrged, toimib järgmine stsenaarium: valin ta lihtsalt halvimaks ja kuna intriigi ületab tavaliselt ka uudisekännise, on pseudosõnumi edastamine tegelikkuse pähe igasse Eestimaa nurka garanteeritud.

Professionaalse tööjõu puudumine pole üksnes tehnikaülikooli probleem, vaid kogu vabariigi probleem tervikuna. Kindlasti on õppejõudude hindamine ja üliõpilaste seisukohtadega arvestamine vajalik. Kuid selleks peaks läbi viima professionaalse laiaulatusliku uuringu, mille tulemusi saaks kasutada õppejõudude ametisse valimisel ja määramisel, mitte inimeste avalikuks solvamiseks.

Arusaamatuks jäi ka aktiivseima tudengi valimine. Miks mitte siis parim ja halvim? Erinevalt õppejõust, oleks tudengit võimalik õppetulemuste põhjal üsna objektiivselt hinnata. Aktiivsus on küllaltki laialivalguva tähendusega ja võib olla nii positiivne kui negatiivne. Idee sobiks pigem põhikooli klassiõhtule.

Üritus ja selle äge kajastamine meedias tuletas meelde Uno Leiese lasteluuletust:

*"Soditud on maja sein -
seal on pilte, kriipse, sõnu
ja veel teade: Loll on Rein!
Mina olen Tõnu."*

Ehk — läbiviidud küsitlus ei muuda ülikoolis midagi paremaks, teeb mõttetult ülekohut ühele õppejõule ja tema perekonnale ning samas kahjustab üliõpilaskonna ja Tallinna Tehnikaülikooli mainet tervikuna.

Kai Aviksoo
Humanitaarteaduskonna III kursuse üliõpilane
TTÜ kantsleile juhataja

Lõik sellest loost ilmunud ka 6. märtsil Postimehes.

Ehitusmaailm asutab ehituserialade üliõpilastele stipendiumiprogrammi

Ehitusmaailma kauplusteketi omanik AS Fanaal on asutanud stipendiumiprogrammi, mille eesmärk on rahaliselt toetada ehitus-, arhitektuuri- ja restaureerimiseriala tudengite õpinguid kõrgemates õppeasutustes diplomi-, bakalaureuse-, magistri- ja doktoriõppe raames. Sel semestril on programmi mahuks 57 500 krooni, mis jaotatakse kuueks erineva suurusega stipendiumiks.

Stipendiumi rajamise põhjuseks on Ehitusmaailma soov toetada kodumaist ehitusharidust.

"Kõrghariduse finantseerimisskeemi ümber käivate vaidluste taustal on oluline, et erakapital teadvustaks hariduse ning teadustöö toetamist investeringuna nii kogu riigi kui ka oma tegevusvaldkonna tulevikku. Ehitusalade seisukohalt võib loota, et Eestis leidub veelgi firmasid, kes tulevikus peavad õigeks sarnastesse programmidesse investeerida," ütles Ehitusmaailma omanikfirma AS Fanaal juhatuse esimees **Peeter Raudsepp**.

Ehitusmaailma stipendiumiprogrammi puhul on tegemist ühe suurema eraalgatusliku tehnikaerialade tudengitele mõeldud stipendiumiprogrammiga Eestis.

Programmi finantseerimiseks eraldab Ehitusmaailm igas semestril oma jooksvast majandustegevuse tulemist stipendiumideks 57 500 Eesti krooni. Üldjuhul lähtub stipendiumikomisjon jaotuspõhimõttest:

- ◆ üks stipendium á 15 000 krooni,
- ◆ kaks stipendiumi á 10 000 krooni,
- ◆ kolm stipendiumi á 7500 krooni.

Kuid komisjonil on vajadusel õigus antud summa piires stipendiumide arvu ja suurust varieerida.

2000. aasta kevadsemestri stipendiumikonkurss kuulutati eelmisel nädalal välja Tallinna Tehnikaülikooli, Eesti Kunstiakadeemia, Tallinna Kõrgema Tehnikakooli ja Eesti Põllumajandusülikooli vastavates teaduskondades ning Ehitusmaailma Interneti koduleheküljel.

Stipendiumitaotluste esitamise tähtaeg kevadsemestri stipendiumi taotlemiseks on 27. märts.

Ehitusmaailmale kuulub Eestis 11 kauplust - Tallinnas, Tartus ja Pärnus ning tütarettevõtte Lätis. Ettevõtte 1999. aasta netokäive on auditeerimata andmetel 583 miljonit krooni. Fanaali Läti tütarettevõtte netokäive oli auditeerimata andmetel 7 miljonit latti.

Lisainfo

Kersti Sõorumaa
AS Fanaal juhatuse esimehe abi

tel 6 257 450
www.emaailm.ee

Teated

13.-14. märtsil

Tallinna Rahvusraamatukogus rahvusvaheline Läänemeremaade registritekonverents "REGNO 2000", mille kokkuvõtva ettekande teeb 14. märtsil informaatikainstituudi professor **Jaak Tepandi**. Täpsemat informatsiooni saab aadressilt

<http://www.riik.ee/regno/>.

Info tel 620 2308.

13.-29. märtsil

Peahoone fuajees raamatukogu koostatud näitus "Eurointegratsioon".

14. märtsil

kell 14.00 on aulas Tehnikaülikooli nõukogu lahtine pidulik istung, mis on pühendatud rektoriameti üleandmisele ja uue rektori ametisseastumisele. Kõik ülikooli liikmed on oodatud!

Info tel 620 2010.

14. märtsil

Sakala Keskuses kell 10.00-17.00 tudengite personalimes "Võti tulevikku". Üritust korraldavad tudengiorganisatsioonid AIESEC Estonia ja Euroopa Tehnikaüliõpilaste Kogu BEST Estonia.

15. märtsil

Biomeditsiinitehnika seminar, mille kavas on: "Kujutise saamine kaasaegse SPECT kaameraga". Ettekanne **Andrus Paatsilt**. Seminar toimub kell 16.00 ruumis B 126 Küberneetika Instituudis (Akadeemia tee 21). Info tel 620 2200.

19. märtsil

kell 23.05 Vikerraadio Kesk-öömosaiik, kus **Olavi Pihlamägi** vestleb professor **Olav Aarnaga**.

21.- 22. märtsil

ülikooli lahtiste uste päevad.

Rubriiki koostab

Kersti Vähi

tel 620 35 05

kerstiv@edu.ttu.ee

Eesti Ekspress maksab TTÜ-s nüüd ainult

12 krooni

Soodushinnaga Ekspress müügil peahoone raamatupoes

Otsi tööde,
osta Ekspress!

EESTI
EKSPRESS

Püsikliendileping ESTRAVELiga

Alates veebruarist 2000 kehtib TTÜ ja reisibüroo ESTRAVEL vahel krediidiõigustega püsikliendileping korporatiivsete reisiteenuste müügi kohta.

Täpsem info välissuhete talitus tel 620 3502 või
ESTRAVELI kontaktisik **Kertu Piirimaa** tel 252 93011.

TTÜ ajaleht ❖ Perioodiline väljaanne 2-3 korda kuus esmaspäeviti ❖ Toimetaja Urmi Reinde

✉ TTÜ, Ehitajate 5, VI-211, Tallinn 19086 ☎ 620 36 15 e-mail: urmi@edu.ttu.ee ❖ Arvutimakett N. Majevska